

*Класика е това, което на всеки
му се иска да е прочел, но никой
няма желание да чете!*

Марк Твен

РАЗКАЗИ ОТ РУСКИ ПИСАТЕЛИ

Александър Пушкин, Иван Тургенев,
Антон Чехов, Александър Куприн,
Иван Бунин, Леонид Андреев,
Михаил Булгаков, Андрей Платонов

Издателство
 ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

РАЗКАЗИ ОТ РУСКИ ПИСАТЕЛИ

А. Пушкин; И. Тургенев; А. Чехов; А. Куприн; И. Бунин;
Л. Андреев; М. Булгаков; А. Платонов. 236 стр.

Превод: Таня Балова; Рада Митова; Иванка Златева;
Никола Толчев

Сборникът съдържа великолепни разкази от руските писатели класици Александър Пушкин, Иван Тургенев, Антон Чехов, Александър Куприн, Иван Бунин, Андрей Платонов. Всеки от тях е самобитен, но ги обединява мащабът на творческото им наследство. Книгата ни учи на любов към човека и към всичко, което го заобикаля: природата, животните, родината; учи ни на съчувствие и отзивчивост, учи ни да не оставаме равнодушни към чуждото страдание. Тя е добра и светла като цялото творчество на великите писатели и ни потапя изцяло в атмосферата на безсмъртните им творби, признати за най-добри образци на руската проза.

Серията книги „Колекция класика“ ще зарадва вас и вашите близки и може да се превърне в прекрасен подарък за всеки от тях. Достатъчно е само да си изберете книга и да се отдадете на удоволствието от четенето!

За поръчка на книги от сайта

www.paritetbg.com – 20% отстъпка!

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-340-4

ДОСЕГА В „КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА“

1. Истории от американски писатели – Марк Твен, Франсис Брет Харт, Ърнест Томпсън Ситън, О. Хенри, Джек Лондон
2. Разкази от английски писатели
3. Франсис Брет Харт. Разкази
4. Руски народни приказки

ОЧАКВАЙТЕ

1. Андрей Платонов. Разкази
2. Хумористични разкази – М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко, А. Чехов
3. Ги дьо Мопасан. Избрано
4. Едгар Алън По. Разкази
5. Повести от руски писатели – Л. Толстой, Ал. Толстой, А. Платонов
6. Артър Конан Дойл. Разкази
7. Приказки. П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибиряк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин
8. Разкази от руски писатели – А. Пушкин, И. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, И. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.
9. Джеръм К. Джеръм. Разкази
10. Кратки разкази от цял свят

СЪДЪРЖАНИЕ

АЛЕКСАНДЪР СЕРГЕЕВИЧ ПУШКИН (1799–1837)	7
ВИЕЛИЦА	
<i>превод Рада Митова</i>	<i>7</i>
ИВАН ТУРГЕНЕВ (1818–1883)	31
РАЗКАЗЪТ НА ОТЕЦ АЛЕКСЕЙ	
<i>превод Таня Балова</i>	<i>31</i>
ОКОЛИЙСКИЯТ ЛЕКАР	
<i>превод Таня Балова</i>	<i>53</i>
АНТОН ЧЕХОВ (1860–1904)	71
СЛЕД ТЕАТЪРА	
<i>превод Таня Балова</i>	<i>71</i>
В МОРЕТО (Разказът на един моряк)	
<i>превод Таня Балова</i>	<i>77</i>
АЛЕКСАНДЪР КУПРИН (1870–1938)	85
ПИРАТКА	
<i>превод Никола Толчев</i>	<i>85</i>

ПОСЛЕДНИЯТ ДЕБЮТ	
<i>превод Таня Балова</i>	102
СРЕБЪРНИЯТ ВЪЛК	
<i>превод Таня Балова</i>	115
ИВАН БУНИН (1870–1953)	131
ТЪМНИ АЛЕИ	
<i>превод Таня Балова</i>	131
ЛЕОНИД АНДРЕЕВ (1871–1919)	141
ИВАН ИВАНОВИЧ	
<i>превод Таня Балова</i>	141
МИХАИЛ БУЛГАКОВ (1891–1940)	161
КЪРПА ЗА РЪЦЕ	
С БРОДИРАНО ПЕТЛЕНЦЕ	
<i>превод Таня Балова</i>	161
АНДРЕЙ ПЛАТОНОВ (1899–1951)	187
ЗАВРЪЩАНЕ	
<i>превод Иванка Златева</i>	187

АЛЕКСАНДЪР СЕРГЕЕВИЧ ПУШКИН
(1799–1837)

*„Вдъхновението е необходимо
в геометрията не по-малко,
отколкото в поезията“*

ВИЕЛИЦА

*Носят се конете там,
сняг дълбок те газят...*

*Ей самотен Божи храм
се встрани показва.
В миг виелица завий,
сняг парцали мята;*

*гарван чер крилата бий,
вий се над шейната.
Черна скръб вещай гласът!
Взор в тъмата взрели,
буйните коне летят,
гривите развели.*

Жуковски¹

¹ От баладата на Жуковски „Светлана“ (1813). Превод Симеон Владимиров. – Б. пр.

В края на 1811 г., в паметно за нас време, в имението си в Ненарадово живееше добрият Гаврила Гаврилович Р^{***}. Той се славеше в целия окръг със своето гостоприемство и сърдечност и съседите му час по час ходеха при него да похапнат, да пийнат, да поиграят за по пет копейки бостон с жена му Прасковя Петровна, а някои отиваха просто да погледат дъщеря им Маря Гавриловна – стройна бледа седемнайсетгодишна девица. Тя минаваше за богата мома за женене и мнозина я тъкмяха за себе си или за своите синове.

Маря Гавриловна бе възпитана в духа на френските романи и следователно беше влюбена. За обект на своите чувства си беше избрала един беден армейски прапоршчик, който по това време се намираще в отпуск в своето село. От само себе си се разбира, че младият човек изгаряше от равна по сила страст и че родителите на неговата любима, като забелязаха взаимното им влечение, забраниха на дъщеря си дори и да си мисли за прапоршчика, а него пък приемаха в дома си по-нелюбезно и от съдебен заседател в оставка.

Нашите влюбени си разменяха писма и всеки ден се срещаха насаме в боровата горичка или до стария параклис. Там се кълняха един на друг във вечна любов, роптаеха срещу съдбата и крояха различни планове. И както си пишеха и разговаряха, накрая стигнаха (което е съвсем естествено) до следното заключение: щом не можем да дишаме един без друг, а волята на жестоките родители възпрепятства нашето благополучие, тогава дали пък не може да минем и без нея? Разбира се, тази щастлива мисъл хрумна най-напред на младия човек и изключително допадна на романтичното въображение на Маря Гавриловна.

Зимата настъпи и сложи край на срещите им, но размяната на писма стана още по-оживена. Във всяко свое писмо Владимир Николаевич я молеше да му се довери, да се венчаят тайно, после да се крият известно време и накрая да паднат на колене в краката на родителите, които, разбира се, в крайна сметка ще се трогнат от геройското им постоянство и от нещастieto на любовниците и непременно ще им кажат: „Деца! Елате да ви прегърнем“.

Маря Гавриловна дълго се колеба – отхвърлени бяха множество планове за бягство. Найсетне се съгласи – решено беше в уречения ден тя да се откаже от вечерята и да се оттегли в стаята си, под предлог че има главоболие. Слушанията ѝ беше посветена в заговора и двете трябваше да се измъкнат в градината, като минат през задната веранда, после зад градината да намерят чакащата ги шейна, да се качат в нея и да пропътуват пет версти от Ненарадово до село Жадрино, право до църквата, където Владимир вече би трябвало да ги чака.

В навечерието на решаващия ден Маря Гавриловна не мигна през цялата нощ; тя се приготвяше: редеше във вързопа бельо и рокли, написа дълго писмо до една госпожица с нежна

душа, нейна приятелка, и още едно до своите родители. Сбогуваше се с тях с най-трогателни думи, оправдаваше своето прегрешение с непреодолимата сила на страстта и завършваше с това, че най-блажената минута в живота ѝ ще бъде онази, в която ще ѝ бъде позволено да коленичи пред своите най-скъпи за нея родители. След като запечата двете писма с личния си изработен в Тула печат, на който бяха изобразени две пламтящи сърца с благопристоен надпис под тях, тя се просна на леглото преди разсъмване и се унесе, но и сега ужасни видения непрекъснато я стряскаха. Ту ѝ се привиждаше, че в момента, когато сяда в шейната, за да тръгне да се венчае, баща ѝ я спира и с обезпокоителна бързина я влачи по снега, и я хвърля в тъмно бездънно подземие... и тя лети стремглаво с неочаквано примряло сърце; ту ѝ се мержелееше Владимир, лежащ на тревата блед и окървавен. Умирайки, той с изгънял глас я молеше да побърза да се венчае с него... после в съзнанието ѝ се появяваха едно след друго и други безобразни, безсмислени видения. Накрая тя стана, по-бледа от обикновено и с непресторено главоболие. Баща ѝ и майка ѝ забелязаха, че е тревожна, и тяхната нежна загриженост и не-

прекъснатите им въпроси: „Какво ти е, Маша?“, „Да не си болна, Маша?“, късаха сърцето ѝ. Тя се опитваше да ги успокои, да изглежда весела, но не успяваше. Настъпи вечерта. При мисълта, че вече за последен път прекарва деня си със своето семейство, сърцето ѝ се свиваше. Беше като примряла; тайно се прощаваше с всички домашни, с всички предмети наоколо.

Поднесоха вечерята и сърцето ѝ започна силно да бие. С треперещ глас тя обяви, че не ѝ се вечеря, и се зае да се прощава с баща си и майка си. Те я целунаха и както обикновено, я благословиха, а тя едва не заплака. Като влезе в стаята си, се хвърли в креслото и потъна в сълзи. Слугинята я убеждаваше да се успокои и да бъде смела. Всичко беше готово. След половин час Маша трябваше завинаги да напусне родния си дом, стаята си, спокойния си момински живот... Навън беснееше виелица; вятърът виеше, капачите на прозорците се тресяха и хлопаха; всичко ѝ се струваше като заплаха и тъжно предзнаменование. Скоро къщата утихна и потъна в сън. Маша се загърна в шала, сложи си топлото боне, взе в ръце ковчето си и излезе през задната веранда. Слугинята носеше след нея два вързопа. Излязоха в градината. Виели-

цата не стихваше, вятърът духаше насреща им, сякаш се мъчеше да спре младата престъпница. С мъка стигнаха до края на градината. На пътя шейната ги чакаше. Премръзналите коне не можеха да стоят на едно място и кочияшът на Владимир обикаляше впряга и се опитваше да удържа най-буйните. Той помогна на госпожицата и на прислужницата ѝ да се настанят и да наместят вързопите и ковчето, хвана юздите и конете полетяха. Но нека поверим госпожицата на грижите на съдбата и на изкуството на кочияша Терьошка и да видим какво става междуременно с нашия млад любовник.

Владимир през целия ден беше в движение. Сутринта посети жадринския свещеник и едва успя да се уговори с него; после тръгна да търси свидетели измежду съседните помешчици. Първият, при когото пристигна – четирийсетгодишния корнет в оставка Дравин, охотно прие. Това приключение, тържествено заяви той, му напомняло за отминалото време и за хусарските лудории. Той убеди Владимир да остане да обядва с него и го увери, че няма защо да се тревожи за другите двама свидетели. И наистина, веднага след обяда се появиха земемерът Шмит – мустакат и с шпори, и си-

нът на полицейския началник, шестнайсетгодишно момче, което бе постъпило неотдавна в кавалерията. Те не само приеха предложението на Владимир, но дори се заклеха, че са готови да жертват живота си за него. Владимир ги прегърна възторжено и тръгна към вкъщи да се приготвя.

Отдавна се беше смрачило. Той изпрати своя верен Терьошка в Ненарадово с личната си тройка и с подробни и точни напътствия, а за него самия разпореди да запрегнат малката шейна с един кон и сам, без кочияш, пое към Жадрино, където след около два часа трябваше да пристигне и Маря Гавриловна. Пътят му беше познат, пътуването траеше само двайсетина минути.

Но Владимир едва бе излязъл в полето край селото, когато задуха вятър и се изви такава виелица, че той не можеше да различи нищо. За минута пътят беше затрупан, всичко наоколо изчезна в мътна жълтеникава мъгла, сред която се носеха бели снежни парцали; небето се сля със земята. Владимир се оказа насред полето и напразно се опитваше отново да се върне на пътя. Конят стъпваше слепешката и постоянно ту затъваше в пряспа, ту пропадеше в яма; шейната непрекъснато се обръщаше;

Владимир се опитваше само да не изгуби вярната посока. Струваше му се, че е минал повече от половин час, а той все не стигаше до горичката на Жадрино. Отлетяха още около десетина минути, но гората така и не се виждаше. Владимир караше през насеченото от дълбоки оврази поле. Вилицата не стихваше, небето не се проясняваше. Конят започна да се уморява, а от него самия се лееше пот като река, въпреки че постоянно бе до пояс в снега.

Накрая Владимир видя, че не върви накъдето трябва. Той спря, замисли се, взе да си припомня, да преценява и реши, че трябва да поеме надясно. И тръгна надясно. Конят едва пристъпваше. Вече повече от час беше на път. Би трябвало Жадрино да не е далече. Но той пътуваше, пътуваше, а полето нямаше край. Само преспи и оврази, шейната непрекъснато се килваше на страни и той непрекъснато я изправяше. Времето вървеше и Владимир силно се разтревожи.

Най-сетне встрани нещо взе да се чернее. Владимир обърна натам. Като се приближи, видя горичка. „Слава богу, помисли си, вече приближавам.“ Потегли край горичката с надеждата всеки момент да се озове на познатия му път или да я заобиколи – Жадрино се нами-

раше точно зад нея. Скоро откри пътя и потъна в мрака сред оголените от зимата дървета. Тук вятърът не можеше да беснее, пътят беше равен, конят се поободри и Владимир се успокои.

Но той пътуваше ли, пътуваше, а Жадрино все така не се виждаше – гората нямаше край. Владимир с ужас осъзна, че е навлязъл в непозната гора. Обзе го отчаяние. Той шибна коня, горкото животно сякаш пое в тръс, но скоро започна да забавя ход и след четвърт час запристъпва бавно въпреки всички усилия на нещастния Владимир.

Лека-полека дърветата взеха да оредяват и Владимир излезе от гората, но Жадрино не се виждаше. Трябва да беше около полунощ. От очите му бликнаха сълзи и той потегли напосоки. Времето беше утихнало, облаците се разнасяха, пред него се простираше равнина, застлана с бял вълнист килим. Нощта беше доста ясна. Той съзря недалече малко селце с четирипет стопанства. Владимир пое към него. Когато стигна първата къщурка, скочи от шейната, хукна към прозореца и заудря по него. След малко дървеният капак се повдигна и един старец подаде посивялата си брада.

– Кво искаш?

– Далече ли е Жадрино?